

На основу члана 31. став 5. Закона о средствима за заштиту биља („Службени гласник РС”, број 41/09),

Министар пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде
доноси

ПРАВИЛНИК

о садржини декларације и упутства за примену средстава за заштиту биља, као и специфичним захтевима и ознакама ризика и упозорења за човека и животну средину и начину руковања испражњеном амбалажом од средстава за заштиту биља

"Службени гласник РС", бр. 21 од 21. марта 2012, 89 од 26.
августа 2014, 97 од 28. новембра 2015.

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим правилником ближе се прописује садржај декларације и упутства за примену средстава за заштиту биља, као и специфични захтеви и ознаке ризика и упозорења за човека и животну средину и начин руковања испражњеном амбалажом од средстава за заштиту биља.

Значење израза

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1) *декларација и упутство за примену* јесу подаци о средству за заштиту биља, видљиво и неизбрисиво наведени на амбалажи, који могу бити текстуални и графички, а служе кориснику за руковање и примену тог средства за заштиту биља;

2) *специфичне ознаке ризика за човека и животну средину* јесу додатне ознаке са текстуалним делом за посебне ризике за здравље људи и животиња и животну средину којима се средства за заштиту биља, ако је потребно, додатно обележавају, поред обележавања у складу са прописима којима се уређују хемикалије;

3) *специфичне ознаке упозорења за човека и животну средину* јесу додатне ознаке са текстуалним делом за мере безбедности за

заштиту здравља људи и животиња и животну средину којима се, ако је потребно, средства за заштиту биља додатно обележавају, поред обележавања у складу са прописима којима се уређују хемикалије.

II. САДРЖАЈ ДЕКЛАРАЦИЈЕ И УПУТСТВА ЗА ПРИМЕНУ СРЕДСТВА ЗА ЗАШТИТУ БИЉА

Садржај декларације

Члан 3.

Декларација и упутство за примену (у даљем тексту: етикета) средства за заштиту биља садржи:

- 1) трговачки назив средства за заштиту биља;
- 2) назив и адресу произвођача, заступника или представника, број решења о регистрацији средства за заштиту биља, а у случају да произвођач није вршио паковање и име и адресу лица које је средство за заштиту биља паковало;
- 3) назив сваке активне супстанце и друге супстанце **(растварачи)*** које средство за заштиту биља садржи, у складу са прописима којима се уређују хемикалије, с тим да се ако називи нису садржани у тим прописима користе ISO тривијални називи, а када ни тих назива нема, користе се називи у складу са IUPAC правилима;
- 4) садржај сваке активне супстанце и друге супстанце **(растварачи)*** које средство за заштиту биља садржи;
4а) ознаку класификације резистентности активне супстанце, коју средство за заштиту биља садржи, у складу са класификацијом међународних акционих одбора за резистентност инсектицида, фунгицида и хербицида (Акциони одбор за резистентност инсектицида – The Insecticide Resistance Action Committee, IRAC; Акциони одбор за резистентност фунгицида – The Fungicide Resistance Action Committee, FRAC; Акциони одбор за резистентност хербицида – The Insecticide Resistance Action Committee, HRAC);*
- 5) нето количину средства за заштиту биља изражену у g или kg за чврсте формулације, у g, kg, ml или l за гасовите формулације и у ml или l за течне формулације;
- 6) број шарже и датум производње;
- 7) симптоме тровања и мере прве помоћи и лечења;
- 8) специфичне ознаке ризика и упозорења за човека и животну средину, у складу са чланом 9. овог правилника;

9) намену средства за заштиту биља (инсектицид, хербицид, фунгицид и слично), начин деловања, штетни организам кога сузбија и биљна врста/биљни производ на којој/коме се примењује;

10) врсту формулације (квашљиви прашак, концентрована емулзија и слично) и ознаку формулације;

11) примене за које је средство за заштиту биља регистровано и посебне услове пољопривредне производње, врсте биља или животне средине у којима се средство за заштиту биља може примењивати и/или у којима се средство за заштиту биља не сме примењивати;

12) детаљно упутство и услове за примену (врста биља/биљних производа, доза – количина/концентрација примене укључујући и максималну дозу по хектару по третирању када је потребно, циљани штетни организми, време примене, максимални број третирања у току године, временски размак између третирања, начин примене, примена на мањим површинама, могући утицаји на ефикасност, могућност мешања са другим средствима за заштиту биља и слично);

13) безбедне временске периоде од примене средства за заштиту биља до:

- (1) сетве или садње биљне врсте која се штити,
- (2) сетве или садње наредне биљне врсте у плодореду,
- (3) поновног уласка људи (радна каренца) и животиња на третирану површину,
- (4) бербе, жетве, откоса или прераде ускладиштених пољопривредних производа (каренца),
- (5) употребе или конзумирања производа;

14) упозорење о могућој фитотоксичности, сортној осетљивости или другим директним или индиректним нежељеним штетним ефектима средства за заштиту биља на биље или биљне производе заједно, са интервалима које треба поштовати између примене и сетве или садње биљне врсте која се третира и ефектима на наредне биљне врсте у плодореду или суседне биљне врсте;

15) видљиво упозорење: „Пре примене средства за заштиту биља обавезно прочитати етикету“;

16) упутство за правилно складиштење, начин испирања амбалаже, поступање са остацима средства за заштиту биља и испражњеном амбалажом;

17) рок употребе;

18) забрану за корисника да поново користи амбалажу средства за заштиту биља или да ту амбалажу користи у неке друге сврхе;

19) врсту корисника који могу примењивати средство за заштиту биља;

20) продајна места;

21) опис поступка чишћења уређаја за примену;

22) класификацију и обележавање средства за заштиту биља, у складу са прописима којима се уређују хемикалије;

23) упутство о поступању у случајевима испуштања средства за заштиту биља у животну средину;

24) друге корисне податке за које је решењем о регистрацији средства за заштиту биља одређено да се наводе на етикети (примера ради: примена у складу са принципима интегралне заштите биља или обавеза да се пре примене средства за заштиту биља обавесте суседи који могу да буду изложени заношењу и слично).

*Службени гласник РС, број 97/2015

Изражавање садржаја супстанци

Члан 4.

Садржај активне супстанце и друге супстанце на етикети средства за заштиту биља изражава се:

1) у % w/w и g/kg, за средства за заштиту биља у облику чврстих формулација, аеросола, испарљивих течности (макс. тачка кључања 500C) и вискозних течности (доња граница 1 Pa s на 200C);

2) у % w/w и g/l, за средства за заштиту биља у облику других течности и формулације у облику гела;

3) у % v/v и % w/w за средства за заштиту биља у облику гаса;

4) као број активних јединица по запремини или тежини или изражен на било који други начин који је релевантан за дати микроорганизам, ако је активна супстанца средства за заштиту биља микроорганизам, укључујући и вирусе (примера ради: колоније које формирају јединице по граму cfu/g).

Остали подаци на етикети

Члан 5.

На етикети средства за заштиту биља не могу да се наводе подаци који могу да доведу до забуне у погледу могућих ризика од средства за заштиту биља за здравље људи или животиња или животну средину, као што су изрази: „ниског ризика“, „нетоксично“, „није штетно“, „безопасно“ и слично.

На етикети средства за заштиту биља може да се наведе да средство за заштиту биља које није токсично или опасно* за пчеле може да се примењује у време лета пчела или када су биљне или коровске врсте у фази цветања или изрази са сличним подацима који се односе на заштиту пчела, само ако је решењем о регистрацији дозвољена примена средства за заштиту биља под тим условима.

*Службени гласник РС, број 89/2014

Распоред података на етикети

Члан 6.

Подаци из члана 3. овог правилника налазе се на првом видљивом делу етикете средства за заштиту биља.

Ако нема слободног простора на првом видљивом делу етикете средства за заштиту биља, подаци из члана 3. тач. 7), 11), 12), 13), 14), 16), 18), 19), 20), 21) и 23) могу да се налазе и на другим деловима етикете, односно амбалаже, али се у том случају трговачки назив средства за заштиту биља мора налазити на врху свих делова етикете.

У случају недостатка простора на етикети средства за заштиту биља, односно амбалажи одређени подаци из члана 3. овог правилника наводе се у листу (у облику књижице и слично), који је прикачен* уз амбалажу средства за заштиту биља, а који представља саставни део етикете (у даљем тексту: пратеће упутство).

Изузетно од става 3. овог члана пратеће упутство из става 3. овог члана може да буде приложено уз паковање средства за заштиту биља мање од 250 ml или 250 g.**

Ако средство за заштиту биља има етикету и пратеће упутство, на етикети, односно амбалажи тог средства морају да се налазе подаци из члана 3. тач. 1), 2), 3), **4а**),** 5), 6), 8), 9), 10), 17) и 22) и тада се на етикети обвезно наводи: „Пре употребе средства за заштиту биља обавезно прочитати етикету и пратеће упутство“, а на пратећем упутству морају да се налазе сви подаци из члана 3. овог правилника.

У случају да је за средство за заштиту биља, у складу са чланом 9. овог правилника, потребно навести специфичне ознаке ризика и упозорења за човека и животну средину, те ознаке на етикети морају да се наведу одвојено од класификације средства за заштиту биља, у складу са прописима којима се уређују хемикалије.

Датум производње, рок употребе и број шарже могу да буду утиснути на видљивим местима на амбалажи. У том случају, на етикети средства за заштиту биља се ти подаци не наводе, већ се на етикети наводи на ком делу амбалаже се ови подаци налазе.

*Службени гласник РС, број 89/2014

Члан 7.

Коначан изглед и садржај етикете средства за заштиту биља за сваку поједину величину амбалаже произвођач, заступник, односно представник доставља министарству надлежном за послове пољопривреде пре стављања средства за заштиту биља у промет.

Етикета средства за заштиту биља одобреног за испитивање у истраживачке или развојне сврхе

Члан 8.

Етикета средства за заштиту биља, за које је решењем министра надлежног за послове пољопривреде одобрено испитивање у истраживачке или развојне сврхе које се изводи у животној средини, садржи:

- 1) податке из члана 3. тач. 2), 3), 4), 9) и 10) овог правилника;
- 2) друге податке који су одређени у том решењу;
- 3) видљиво упозорење: „Производ намењен за експерименталну употребу, руковати са изузетном пажњом”.

Етикета средства за заштиту биља из става 1. овог члана може да садржи и друге податке из члана 3. овог правилника.

На етикету средства за заштиту биља из става 1. овог члана примењују се одредбе члана 5. овог правилника.

III. СПЕЦИФИЧНИ ЗАХТЕВИ И ОЗНАКЕ РИЗИКА И УПОЗОРЕЊА ЗА ЧОВЕКА И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Члан 9.

Специфичне ознаке ризика за човека и животну средину, као и специфични захтеви (критеријуми) за њихову доделу утврђени су у Прилогу 1 – Додатне ознаке ризика за здравље људи и животиња и животну средину и критеријуми за њихову доделу, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Специфичне ознаке упозорења за човека и животну средину, као и специфични захтеви (критеријуми) за њихову доделу, утврђени су у Прилогу 2 – Додатне ознаке безбедности за заштиту здравља људи и животиња и животну средину и критеријуми за њихову доделу, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Специфичне ознаке ризика и специфичне ознаке упозорења из ст. 1 и 2. овог члана наводе се на етикети средства за заштиту биља као

допуна обележавању смеша у складу са прописима о хемикалијама и то ако се, у поступку процене средстава за заштиту биља при регистрацији, утврди да је њихово навођење потребно.

Специфичне ознаке ризика за човека и животну средину и специфичне ознаке упозорења за човека и животну средину додељују се и средствима за заштиту биља која као активне супстанце садрже микроорганизме, укључујући и вирусе.

Када се ради о сензибилизацији коже и дисајних органа, обележавање средстава за заштиту биља која, као активне супстанце, садрже микроорганизме, укључујући и вирусе мора да буде у складу са прописима којима се уређује документација за процену активне супстанце, односно основне супстанце и документација за процену средстава за заштиту биља.

IV. РУКОВАЊЕ ИСПРАЖЊЕНОМ АМБАЛАЖОМ ОД СРЕДСТАВА ЗА ЗАШТИТУ БИЉА

Руковање испражњеном амбалажом од чврстих формулација средстава за заштиту биља која се примењују без разређивања

Члан 10.

Испражњену амбалажу од средства за заштиту биља у облику чврстих формулација која се примењују без разређивања (грануле, прашиво за запрашивање и слично) потребно је снажно протрести да би што мањи садржај средства за заштиту биља заостао у амбалажи.

Руковање испражњеном амбалажом од чврстих и течних формулација средстава за заштиту биља која се примењују разређивањем

Члан 11.

Испражњену амбалажу од средства за заштиту биља у облику чврстих и течних формулација која се примењују разређивањем (водорастворљиво прашиво, квашљиви прашак, концентрат за емулзију, концентрована суспензија, вододисперзибилне грануле и слично) потребно је испрати одмах након пражњења, како се средство за заштиту биља не би осушло у унутрашњости амбалаже.

Течност од испирања (испирак) амбалаже из става 1. овог члана сипа се у резервоар уређаја за примену средстава за заштиту биља и користи за припремање раствора за третирање.

Поступци испирања

Члан 12.

Испражњена амбалажа из члана 11. став 1. овог правилника испира се коришћењем поступка троструког испирања или поступка испирања под притиском.

Испирање испражњене амбалаже из члана 11. став 1. овог правилника поступком троструког испирања врши се на следећи начин:

- 1) садржај амбалаже се испразни у резервоар прскалице и остави да се оцеди 30 секунди;
- 2) дода се вода до 1/3 запремине амбалаже;
- 3) амбалажа се затвори и садржај снажно промућка, тако да вода дође до свих унутрашњих површина;
- 4) затварач амбалаже се скине и пусти се да вода којом је извршено испирање исцури у резервоар уређаја за примену средстава за заштиту биља и амбалажа се остави 30 секунди да се оцеди.

Поступак из става 2. овог члана понови се још два пута, с тим да се, сваки пут при понављању поступка испирања користи чиста вода, а затим се испрана амбалажа пробуши на три места и тако учини неупотребљивом.

Испирање испражњене амбалаже из члана 11. став 1. овог правилника поступком под притиском врши се коришћењем специјалног распршивача који се налази на уређајима за примену средстава за заштиту биља.

Испирање испражњене амбалаже из члана 11. став 1. овог правилника поступком под притиском врши се на следећи начин:

- 1) дно или бочни зид амбалаже се пробуши и на то место се причврсти специјални распрскивач – дизна уређаја за примену средстава за заштиту биља;
- 2) кроз специјални распрскивач – дизну пропушта се вода у трајању од око 30 секунди;
- 3) по завршеном испирању, амбалажа се оставља да се оцеди и осуши, пробуши се на три места и тако учини неупотребљивом.

Поступање са испражњеном амбалажом

Члан 13.

Са испражњеном амбалажом из чл. 10. и 11. овог правилника поступа се у складу са упутством за правилно поступање са испражњеном амбалажом, наведеним на етикети средства за заштиту биља, односно у складу са прописима којима се уређује амбалажа и амбалажни отпад.

V. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења ранијег прописа

Члан 14.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи чл. 37, 38. и 39. Правилника о методама за испитивање пестицида („Службени лист СРЈ”, бр. 63/01 и 65/01 и „Службени гласник РС”, број 93/05).

Ступање на снагу

Члан 15.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 110-00-35/2012-09

У Београду, 12. марта 2012. године

Министар,

Душан Петровић, с.р.

Прилози

НАПОМЕНА ИЗДАВАЧА:

Правилником о изменама и допунама Правилника о садржини декларације и упутства за примену средстава за заштиту биља, као и специфичним захтевима и ознакама ризика и упозорења за човека и животну средину и начину руковања испражњеном амбалажом од средстава за заштиту биља ("Службени гласник РС", број 89/2014) измењен је Прилог 2. (види члан 3. Правилника - 89/2014-13).

Правилником о изменама и допунама Правилника о садржини декларације и упутства за примену средстава за заштиту биља, као и специфичним захтевима и ознакама ризика и упозорења за човека и животну средину и начину руковања испражњеном амбалажом од средстава за заштиту биља ("Службени гласник РС", број 97/2015) измењен је Прилог 2. (види члан 3. Правилника - 97/2015-60).

ПРИЛОГ 1

ДОДАТНЕ ОЗНАКЕ РИЗИКА ЗА ЗДРАВЉЕ ЉУДИ И ЖИВОТИЊА И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И КРИТЕРИЈУМИ ЗА ЊИХОВУ ДОДЕЛУ

1. Додатне ознаке о посебним ризицима

1.1. Посебни ризици за људе (RSh)

RSh 1 Токсично у контакту са очима.

RSh 2 Може изазвати фотосензибилизацију.

RSh 3 У контакту са парама изазива опекотине коже и очију, а у контакту са течношћу изазива озеблине.

1.2. Посебни ризици за животну средину (RSe)

Нема

2. Критеријуми за доделу додатних ознака о посебним ризицима

2.1. Критеријуми за доделу додатних ознака за посебне ризике за људе

RSh 1 Токсично у контакту са очима.

Ознака се наводи на етикети средства за заштиту биља ако испитивање иритације ока на експерименталним животињама покаже јасно видљиве знакове системске токсичности (примера ради: симптоме инхибиције холинестеразе) или смртност експерименталних животиња, што може бити последица апсорпције активне супстанце кроз слузницу ока. Ознака се наводи и када постоје докази да код људи долази до системске токсичности после контакта средства за заштиту биља са очима.

У наведеним случајевима на етикети средства за заштиту биља наводи се и начин заштите очију, у складу са Прилогом 2.

RSh 2 Може изазвати фотосензибилизацију.

Ознака се наводи на етикети средства за заштиту биља ако постоје експериментални докази или докази о томе да изложеност људи средству за заштиту биља изазива фотосензибилизацију. Ознака мора да се наведе и када средство за заштиту биља садржи 1 % (w/w) активне супстанце или додатка који код људи изазива фотосензибилизацију.

У наведеним случајевима на етикети средства за заштиту биља наводе се и мере личне заштите при примени средства за заштиту биља, у складу са Прилогом 2.

RSh 3 У контакту са парама изазива опекотине коже и очију, а у контакту са течношћу изазива озеблине.

Ознака се наводи на етикети средства за заштиту биља формулисаног у облику течног гаса.

У том случају на етикети средства за заштиту биља наводе се и мере личне заштите при примени таквог средства за заштиту биља, у складу са Прилогом 2.

Када су средству за заштиту биља већ додељене ознаке R34 и R35, у складу са прописима којима се уређују хемикалије, RSh 3 ознака се не наводи.

2.2. Критеријуми за доделу додатних ознака за посебне ризике за животну средину

Нема.

ДОДАТНЕ ОЗНАКЕ БЕЗБЕДНОСТИ ЗА ЗАШТИТУ ЗДРАВЉА ЉУДИ И ЖИВОТИЊА И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И КРИТЕРИЈУМИ ЗА ЊИХОВУ ДОДЕЛУ

1. Додатне ознаке безбедности

1.1. Опште додатне ознаке безбедности

На етикети свих средства за заштиту биља наводи се следећа ознака која се, према потреби, допуњује текстуалним делом у загради:

SP 1 Спречити загађење вода средством за заштиту биља или његовом амбалажом (или: Уређаје за примену средства за заштиту биља не чистити у близини површинских вода/Спречити загађење одводних канала са пољопривредних површина и путева).

1.2. Посебне додатне ознаке безбедности

1) Посебне додатне ознаке безбедности за кориснике (SPo)

Поред ознака безбедности, у складу са прописима о хемикалијама, за кориснике може на етикети средства за заштиту биља да се одреди ношење одговарајућих личних заштитних средства, као што су комбинезони, кецеље, рукавице, чврста обућа, гумене чизме, заштита за лице, чврсто пријањајуће наочаре, капа, капуљача или посебна врста респиратора.

За кориснике могу на етикети средства за заштиту биља да се одреде и послови за чије вршење се одређује ношење одговарајућих личних заштитних средства, као што су мешање и пуњење уређаја за примену средстава за заштиту биља, руковање концентрованим средством за заштиту биља, примена или третирање раствореног средства за заштиту биља, руковање третираним биљем или земљиштем или улазак на третирану површину.

Такође, за кориснике могу на етикети средства за заштиту биља да се додају и посебни услови за обављање одређених послова, а који могу да замене ношење одговарајућих личних заштитних средстава ако пружају једнак или већи ниво заштите, као што су:

- за пуњење резервоара уређаја за примену средства за заштиту биља мора се користити затворени систем преноса,
- у току примене средства за заштиту биља корисник мора да ради у затвореној кабини (опремљеној системом за климатизацију/филтрирање ваздуха).

SPo 1 У случају контакта са кожом средство за заштиту биља уклонити сувом крпом и испрати кожу већом количином воде.

SPo 2 После примене средства за заштиту биља опрати заштитну одећу.

SPo 3 После примене средства за заштиту биља не удисати дим и одмах напустити третирано подручје (фумигација).

SPo 4 Амбалажу отворити на отвореном месту и у сувим условима.

SPo 5 Пре поновног уласка детаљно проветрити третиране површине/стакленике (треба навести време) док се депозит примењеног средства за заштиту биља не осуши.

2) Посебне додатне ознаке безбедности за заштиту животне средине (SPe)

SPe 1 Због заштите подземних вода/организама у земљишту не употребљавати ово или друго средство које садржи (треба навести активну супстанцу или групе активних супстанци, где је битно) више од (треба навести временски размак или број третирања).

SPe 2 Због заштите подземних вода/водених организама не употребљавати на (треба навести тип земљишта или друге посебне услове).

SPe 3 Због заштите водених организама/нециљаног биља/нециљаних зглавкара/инсеката треба поштовати зоне безбедности од (треба навести раздаљину) до непољопривредне/водене површине.

SPe 4 Због заштите водених организама/нециљаног биља не примењивати на непропусним површинама као што су асфалт, бетон, камене коцке за поплочавање, железничке пруге и друге површине на којима постоји велика могућност површинског отицања (спирања).

SPe 5 Због заштите птица/дивљих врста сисара средство за заштиту биља се мора применити уз инкорпорацију у земљиште, укључујући и крајње редове.

SPe 6 Због заштите птица/дивљих врста сисара расуто средство за заштиту биља треба уклонити.

SPe 7 Не примењивати у време парења птица.

SPe 8 Опасно за пчеле/Ради заштите пчела и других опрашивача не третирати усеви за време цветања/Не примењивати у време испаше пчела/Склонити или покрити кошницу у току примене и одређено време (треба навести време) након примене/Не примењивати у време цветања корова/Одстранити корове пре цветања/Не примењивати средство за заштиту биља пре (треба навести време).

Када се ознака **SPe 8** додељује средствима за заштиту биља за која је извршена процена у складу са критеријумима за доделу посебних ознака безбедности, ознака садржи и графички симбол у облику квадрата, који стоји на углу, са црвеним рубом и садржи црну пчелу на жутој позадини. Графички симбол заузима најмање једну петнаестину површине етикете, с тим да његова минимална површина не сме бити мања од 1 cm². Графички симбол се налази на првом видљивом делу етикете.*

*

*Службени гласник РС, број 89/2014

3) Посебне додатне ознаке безбедности које се односе на добру пољопривредну праксу

SPa 1 Због спречавања појаве резистентности не примењивати ово или друго средство за заштиту биља које садржи (треба навести активну супстанцу или групу активних супстанци) више од (треба навести размак између третирања или број третирања).

4) Посебне додатне ознаке безбедности за родентициде (SPr)

SPr 1 Мамци се постављају на начин да се спречи конзумирање мамака од стране других животиња. Мамке у облику блокова треба поставити тако да их глодари не могу разносити.

SPr 2 Третирано подручје у време примене мора бити обележено. Мора бити наведена опасност од тровања (примарног и секундарног) антикоагулантима, као и одговарајући антидот.

SPr 3 Угинуле глодаре, у току примене, треба свакодневно уклањати. Угинули глодари се не смеју одлагати у канте за комунални отпад или на депонијама комуналног отпада.

2. Критеријуми за доделу посебних додатних ознака безбедности

2.1. Критеријуми за доделу посебних додатних ознака безбедности за кориснике (SPo)

SPo 1 У случају контакта са кожом средство за заштиту биља уклонити сувом крпом и испрати кожу већом количином воде.

Ознака се додељује средствима за заштиту биља која садрже супстанце које могу бурно да реагују са водом, као што су соли цијанида или алуминијум фосфид.

SPo 2 После примене средства за заштиту биља опрати заштитну одећу.

Ознака се препоручује када је ради заштите корисника потребно ношење заштитне одеће. Ознака је обавезна за сва средства за заштиту биља која су класификована као **акутна токсичност, орална и/или дермална и/или инхалациона, категорија 1, 2 и 3,***, у складу са прописима којима се уређују хемикалије.

SPo 3 После примене средства за заштиту биља не удисати дим и одмах напустити третирано подручје (фумигација).

Ознака може да се додели средствима за заштиту биља која се примењују као фумиганти и када употреба маске за дисање није довољна.

SPo 4 Амбалажу отворити на отвореном месту и у сувим условима.

Ознака се додељује средствима за заштиту биља која садрже активне супстанце које могу бурно да реагују са водом или влажним ваздухом, као што је алуминијум фосфид или која садрже супстанце које су самозапаљиве као што су дитиокарбамати (алкилбис-). Ознака може да се додели и испарљивим средствима за заштиту биља која су класификована као **акутна токсичност, инхалациона, категорија 1, 2, 3 и 4***, у складу са прописима којима се уређују хемикалије. У појединачним случајевима неопходна је процена да ли су својства формулације и амбалаже таква да представљају опасност за корисника.

SPo 5 Пре поновног уласка детаљно проветрити третиране површине/стакленике (треба навести време) док се депозит примењеног средства за заштиту биља не осуши.

Ознака може да се додели средствима за заштиту биља која се примењују у стакленицима или другим затвореним просторима као што су складишта.

*Службени гласник РС, број 97/2015

2.2. Критеријуми за доделу посебних додатних ознака безбедности за заштиту животне средине (SPe)

SPe 1 Због заштите подземних вода/организама у земљишту не употребљавати ово или друго средство за заштиту биља које садржи (треба навести активну супстанцу или групу активних супстанци, када је то битно) више од (треба навести временски размак или број третирања).

Ознака се додељује средствима за заштиту биља за која је одређено да је за једно или више третирања наведених на етикети потребно предузети мере за смањење ризика од накупљања средства за заштиту биља у земљишту, од штетних ефеката на кишне глисте или друге организме који живе у земљишту или микрофлору земљишта и/или предузети мере за смањење или избегавање ризика загађења подземних вода.

SPe 2 Због заштите подземних вода/водених организама не употребљавати на (треба навести тип земљишта или друге посебне услове).

Ознака може да се додели као мера за смањење ризика од могућег загађења подземних или површинских вода у осетљивим условима (примера ради: због типа земљишта, топографије или дренажног земљишта) ако процена средства за заштиту биља, која је извршена за једну или више примена наведених на етикети показује да је потребно предузети мере за смањење ризика од неприхватљивих ефеката.

SPe 3 Због заштите водених организама/нециљаног биља/нециљаних зглавкара/инсеката треба поштовати зоне безбедности од (треба навести раздаљину) до непољопривредне/водене површине.

Ознака се додељује да би се заштитило нециљано биље, нециљани зглавкари и/или водени организми, ако процена средства за заштиту биља, која је извршена за једну или више примена наведених на етикети, показује да је потребно предузети мере за смањење ризика од неприхватљивих ефеката.

SPe 4 Због заштите водених организама/нециљаног биља не примењивати на непропусним површинама као што су асфалт, бетон, камене коцке за поплочавање, железничке пруге и друге површине на којима постоји велика могућност површинског отицања (спирања).

У зависности од начина примене средства за заштиту биља, ознака може да се додели за смањење ризика од површинског отицања (спирања), ради заштите водених организама или нециљаног биља.

SPe 5 Због заштите птица/дивљих врста сисара средство за заштиту биља се мора применити уз инкорпорацију у земљиште, укључујући и крајње редове.

Ознака се додељује средствима за заштиту биља у облику гранула или пелета која је потребно унети (инкорпорирати) у земљиште да би се заштитиле птице или дивљи сисари.

SPe 6 Због заштите птица/дивљих врста сисара расуто средство за заштиту биља треба уклонити.

Ознака се додељује средствима за заштиту биља у облику гранула или пелета која је потребно уклонити да би се избегло да их птице или дивљи сисари конзумирају. Препоручује се за сва средства за заштиту биља у облику чврстих формулација која се примењују неразређена.

SPe 7 Не примењивати у време парења птица.

Ознака се додељује ако процена средства за заштиту биља, која је извршена за једну или више примена наведених на етикети, показује да је потребно предузети мере за смањење ризика.

SPe 8 Опасно за пчеле/Ради заштите пчела и других опрашивача не третирати усев за време цветања/Не примењивати у време испаше пчела/Склонити или покрити кошницу у току примене и одређено време (треба навести време) након примене/Не примењивати у време цветања корова/Одстранити корове пре цветања/Не примењивати средство за заштиту биља пре (треба навести време).

Ознака се додељује средствима за заштиту биља за која је извршена процена, за једну или више примена наведених на етикети, показала да је потребно предузети мере за смањење ризика да би се заштитиле пчеле или други инсекти опрашивачи. У зависности од начина примене средства за заштиту биља може да се одабере

одговарајући текстуални део уз ознаку да би се смањила опасност за пчеле и друге инсекте опрашиваче и њихова легла.

Графички симбол за ризик за пчеле додељује се средствима за заштиту биља за која је извршена процена, за једну или више примена наведених на етикети, показала да је потребно предузети мере за смањење ризика да би се заштитиле пчеле, односно када је средња смртна доза (LD50) $\leq 11 \mu\text{g}/\text{пчели}$ и/или коефицијент опасности (HQ) ≥ 50 .*

*Службени гласник РС, број 89/2014

2.3. Критеријуми за доделу посебних додатних ознака безбедности које се односе на добру пољопривредну праксу

SPa 1 Због спречавања појаве резистентности не примењивати ово или друго средство за заштиту биља које садржи (треба навести активну супстанцу или групе активних супстанци) више од (треба навести размак између третирања или број третирања).

Ознака се додељује ако је такво ограничење потребно да би се ограничио ризик од развоја резистентности.

2.4. Критеријуми за доделу посебних додатних ознака безбедности за родентициде (SPr)

SPr 1 Мамци се постављају на начин да се спречи конзумирање мамака од стране других животиња. Мамке у облику блокова треба поставити тако да их глодари не могу разносити.

Да би се обезбедила правилна примена, ознака мора да се налази на истакнутом месту на етикети, тако да се у највећој могућој мери искључи могућност погрешне примене од стране корисника.

SPr 2 Третирано подручје у време примене мора бити обележено. Мора бити наведена опасност од тровања (примарног и секундарног) антикоагулантима, као и одговарајући антидот.

Ознака мора да се налази на истакнутом месту на етикети тако да се у највећој могућој мери избегне ризик од случајног (задесног) тровања.

SPr 3 Угинуле глодаре, у току примене, треба свакодневно уклањати. Угинули глодари се не смеју одлагати у канте за комунални отпад или на депонијама комуналног отпада.

Да би се избегло секундарно тровање животиња, ова ознака се додељује свим родентицидима који садрже антикоагуланте као активне супстанце.